

Izhaja ob 4 ureh.

Stane celoletno 110
mesečno 10
za zased. ozemlje . . . 30
za inozemstvo . . . 520Oglasi za vsak mm vršine
stolpca (36 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (36 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/4.
Telefon št. 72.

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.Račun. lcr. pošt. šak. urada
šte. 11.842.

Ljubljana, 3. junija.

Konstituenta je večeraj z veliko večino odobrila definitivno besedilo III. dela naše ustave, odredbe socijalnega in ekonomskega značaja. S tem sklepom stopa naša kraljevina v krog najmodernejših evropskih držav. Starejših ustave tudi najnaprednejših narodov so sestavljene skoraj izključno z vidika političnih odnosov posameznika do celote države, do državljana in naroda. Šele razvoj zadnjih desetletij je pokazal, da se temeljni zakoni mednarodnih jedinic ne morejo več ogibati velikim socijalnim in gospodarskim vprašanjem, ki po svoji važnosti dostikrat presegajo čisto politične podlage dosedanjega razmerja med posameznikom in državo kot najvišjo družabno organizacijo. Pojem svobodne države ni več izčrpan s političnimi svobodami in garancijami, nego je postal odvisen od zaščite, ki jo daje država državljanom v socijalnem in ekonomskem pogledu. Priznati se mora, da še nismo dospeli do ustaljenih nazorov, glede socijalnega in ekonomskega državnega programa. Med staroliberalnim načelom laissez faire in boljšeškim sistemom je danes težko najti pravo in potrebno srednjo pot, ki odgovarja principom ekonomskega demokratizma. Tako se nahaja n. pr. veliko vprašanje socijalizacije še popolnoma v stadiju eksperimenta in ekonomske najradikalnejša nemška ustava, pri kateri je imela glavno besedo socijalistična stranka, je izrekla samo dopustnost socijalizacije, ostavlja pa pozitivno izvedbo posebnim zakonom. Značilno, da je po skoraj dveletni veljavnosti weimarske ustave v industrijalni Nemčiji ostalo le pri — papirnatem principu! Naša ustava se strogo vzdržuje eksperimentov, reči pa moramo, da v zadostni meri izpolnjuje glavno zadačo socijalnih in ekonomskih svobod: zagotavlja tak gospodarski red, ki bo stonel na načelih pravičnosti ter v granicah ekonomske svobode stremel za tem, da omogoči vsakomur človeka dostojno življenje.

Temu glavnemu načelu skuša zadostiti naša ustava. Ona predvsem zagotavlja posamezniku možnost enake priprave za ekonomski boj (člen 22.) s strokovnim podukom in organizacijo, oziroma se posebno na sramotno mladino. Delovno moč postavlja pod zaščito države (člen 23.), brani jo pred izkoriščanjem, štiti posebno ženo in nedorasle. Stojč na principu pogodbenosti svobode, postavlja za državno dolžnost intervencije (člen 26.), na drugi strani pa garantira delavcu svobodo koalicijske (člen 33.). V gospodarski borbi se postavlja država odprto na stran ekonomsko slabih ter podpira njihovo stremelje po gospodarskem ojačenju z odkritim favoriziranjem zadružništva (člen 29.). V socijalno-političnem oziru ustava ne preze nobene izmed zahtev moderne socijalne politike: država se briga za posebno varstvo mater in male dece, za zavarovanje delavca in kmeta proti nevarnostim, boleznem, brezposelnosti in nesposobnosti za delo, skrbi za brezplačno zdravljenje sramotnih slojev (členi 27., 30., 31.).

Princip privatne svojine je v ustavi znatno omejen, ne le s poudarkom, da iz svojine izhajajo tudi obveznosti, temveč s pozitivno določbo, da bo zakonit potem določiti vsebino in obseg omejitve. Pa tudi ustava že sama konkretno omejuje neomejeno svobodo privatne lastnine s tem, da uvaja udeležbo države na dedščini, posebno pa tam, kjer pribaja interes velike večine jugoslovanskega naroda posebno v posestev, pri agrarnih odnosih. Sem spada ekspropriacija privatnih velikih šumskih kompleksov, razdelitev velikih posestev ter odprava zastarelih lastninskih institucij fidejkomisa in fevdalnega odnosa.

Nesporno tvorijo eno glavnih točk ekonomskega in socijalnega dela jugoslovanske ustave določbe o ureditvi agrarnega vprašanja. Popolna osvoboditev jugoslovanskega kmeta je, lo kraja izvedena z uničenjem vseh fevdalnih odnosov, odpravo koloneta v vseh njegovih oblikah in uvedbo kmečkega domačinskega prava, ki zagotavlja poljedelcu minimum zemlje, kateri se ne more več razkosti, niti odtujiti. Poljedelcu se zagotavlja tudi primerna souporaba na javnih šumih. Čim intenzivnejšo izrabo plodne zemlje mora država podpirati s sistematsko kolonizacijo, predvsem s pomočjo svobodno organiziranih naseljeniških združenj.

Interesno je, primerjati socijalno in ekonomske določbe naše ustave s podobnimi ustanovami drugih. Mirno smo reči, da se nam ni sramovati pred drugimi narodi in da smo v nekaterih stvareh naprednejši od drugih.

Parlamentarna situacija

Beograd, 3. junija. (Izv.) Iz »Kritične situacije«, o kateri so nekateri opozicijski listi tako veliko pisali, se je razvila zopet normalna »politična situacija«. Na današnji predpolanski seji je bilo vse mirno. Noben klub ni delal. Nezačudenje, bosanski radikalci, ki so glasovali proti nekaterim členom III. oddelka ustave, izgleda, da so se pomirili; kakor izgleda, najbrž ne bodo niti izstopili iz kluba. Vest, da so demokratski poslanci iz Vojvodine, Sečurov, oba Jakšića in Vuletić, izstopili iz kluba, po njihovi lastni izjavi ne odgovarja dejstvu. Bili so samo proti stilizaciji člena o agraru, nimajo pa razloga za izstop iz kluba, to tembolj, ker

IV del ustave sprejet soglasno

Beograd, 3. junija. (Izv.) Današnje sejo konstituante je otvoril predsednik dr. Ribar ob deseti uri dopoldne. Po izvršenih formalnostih je bilo pričakovano poročilo verifikacijskega odbora o verifikiranju mandata Stojana Stojanovića. Nato je dr. Korošec imenoval Jugoslovanskega kluba zahteval od predsednika, naj ukine kazni za poslance Barića, ki je bil izključen za tri seje. Dr. Ribar je odgovoril, da je kazni izrekel zbornica in da je zaradi tega v zmislu poslovnika ne more preklapati. *Klerikalci so nato demonstrativno odšli iz zbornice.*

Sledila je razprava o IV. poglavju ustave, ki govori o državnih oblastih. Ker se ni nihče oglasil k besedi, je predsednik odredil takoj glasovanje in je bilo IV. poglavje sprejeto soglasno.

Pri debati o V. poglavju (kralj) je govoril prvi Milorad Vujić, ki je zahteval, naj se člen 56., ki rešuje vprašanje nasledstva, vrne ustavnemu odboru. Slavko Sečurov predlaga, naj se člen 59. (začasno zastopništvo kralja) izpremeni na mestu, kjer se govori o zastopstvu ministrskega sveta. Jovan

Magosević predlaga, naj med vojno prevzame odgovornost ne samo vojni minister, ampak tudi načelnik štaba vrhovne komande.

Komunist Kosta Novaković se ne strinja s V. poglavjem in izjavi imenoma kluba, da bo glasoval proti. Minister Trikić predlaga naj se člena 55. in 56. vrne ustavnemu odboru, kar je bilo sprejeto.

Momčilo Ivanić se je pritoževal, da se je dvodomnemu sistemu posvečala premalo pozornost. Zahteva tudiomejitev absence kralja iz države. Sedanje potovanje regenta v inozemstvo je označil za neprimerno, ker vlada v državi velike notranje neprimenosti.

Seja je bila zaključena ob 13. uri in sklicana prihodnja za jutri popoldne.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Pri današnjem glasovanju o IV. oddelku ustave komunisti ni bilo v zbornici. Ker so se odstranili tudi klerikalci, je bil sprejet IV. oddelek soglasno.

Jutri bo glasovanje o V. oddelku ustave.

Beograd, 3. junija. (Izv.) V nedeljo dopoldne ob 10. uri pride v Beograd rumunski minister zunanjih zadev, Take Joneescu, v posebni misiji. Razgovori, ki so se do sedaj vršili med Prago in Bukareštom, so zaključeni in se bodo sedaj nadaljevali med rumunsko in jugoslovansko vlado.

DVOGLAČNA POLITIKA G. DIMITROVA.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Bolgarski minister zunanjih zadev, g. Dimitrov, je poslal na povratku z naše meje ministrskemu predsedniku Pašiću brezovno zahvalo za ljubeznivi sprejem in je izrazil nado, da bo ta poset podlaga za dobre bodoče odnose med obema državama. Ko pa je prišel v 2. ofijo, je pozabil na svoja obljuba, ki jih je dal Pašiću. Kajti v nekem službenem komunikatu, ki govori o uspehih njegove misije v Beogradu, je naslikal povsem nepravilno razgovore, ki jih je imel s Pašićem.

Naša vlada bo morda že tekom jutrišnjega dne dementirala ta proizvod bujne fantazije bolgarskega notranjega ministra.

PRORAČUNSKE DVANAJSTINE ZA JUNIJ IN JULIJ.

Beograd, 3. junija. »Službene Novice« so dne 1. t. m. objavile začasni zakon o proračunskih dvanaestinah za meseca junij in julij v znesku 589.366.996.83 dinarjev in 832.733.707 kron 33 vin.

REVIZIJA VOJNEGA PRORAČUNA.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Vojni minister je zahteval dve in pol milijarde za proračun. Dosegel se je sporazum med vojnim in finančnim ministrom, da se proračun vojnega ministrstva razpravi po strokovnih referentih. Razprava

KOROŠEC VZTRAJA PRI AVTONOMIZMU.

Beograd, 3. junija. Dr. Korošec je izjavil večeraj članom muslimanskega kluba, da stoji Jugoslovanski klub čvrsto na svojem avtonomističnem stališču in da so neresnične vesti o pogajanjih njegove stranke z Nloko Pašićem.

DEČJI DAN V BEOGRADU.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

še v vsi drugi vprašanji strinjajo z vladno večino. V muslimanskem klubu so zadovoljni z odločno izjavo vlade in je v klubu zopet nastalo stanje kot poprej.

Minister za agrarno reformo, Uzunović, je večeraj demisioniral, ker se je v muslimanskih vrstah pojavila nezadovoljnost z njegovim delom. Pričakovati je, da bo danes svojo demisijo prekladal, ker je spor z muslimani poravnal.

Glede izpopolnitve izpraznjenega mesta ministra saobračaja se ni nobene odločitve. Minister za agrarno reformo pa bo vsekakor umaknil demisijo.

Magosević predlaga, naj med vojno prevzame odgovornost ne samo vojni minister, ampak tudi načelnik štaba vrhovne komande.

Komunist Kosta Novaković se ne strinja s V. poglavjem in izjavi imenoma kluba, da bo glasoval proti. Minister Trikić predlaga naj se člena 55. in 56. vrne ustavnemu odboru, kar je bilo sprejeto.

Momčilo Ivanić se je pritoževal, da se je dvodomnemu sistemu posvečala premalo pozornost. Zahteva tudiomejitev absence kralja iz države. Sedanje potovanje regenta v inozemstvo je označil za neprimerno, ker vlada v državi velike notranje neprimenosti.

Seja je bila zaključena ob 13. uri in sklicana prihodnja za jutri popoldne.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Pri današnjem glasovanju o IV. oddelku ustave komunisti ni bilo v zbornici. Ker so se odstranili tudi klerikalci, je bil sprejet IV. oddelek soglasno.

Jutri bo glasovanje o V. oddelku ustave.

Beograd, 3. junija. (Izv.) V nedeljo dopoldne ob 10. uri pride v Beograd rumunski minister zunanjih zadev, Take Joneescu, v posebni misiji. Razgovori, ki so se do sedaj vršili med Prago in Bukareštom, so zaključeni in se bodo sedaj nadaljevali med rumunsko in jugoslovansko vlado.

DVOGLAČNA POLITIKA G. DIMITROVA.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Bolgarski minister zunanjih zadev, g. Dimitrov, je poslal na povratku z naše meje ministrskemu predsedniku Pašiću brezovno zahvalo za ljubeznivi sprejem in je izrazil nado, da bo ta poset podlaga za dobre bodoče odnose med obema državama. Ko pa je prišel v 2. ofijo, je pozabil na svoja obljuba, ki jih je dal Pašiću. Kajti v nekem službenem komunikatu, ki govori o uspehih njegove misije v Beogradu, je naslikal povsem nepravilno razgovore, ki jih je imel s Pašićem.

Naša vlada bo morda že tekom jutrišnjega dne dementirala ta proizvod bujne fantazije bolgarskega notranjega ministra.

PRORAČUNSKE DVANAJSTINE ZA JUNIJ IN JULIJ.

Beograd, 3. junija. »Službene Novice« so dne 1. t. m. objavile začasni zakon o proračunskih dvanaestinah za meseca junij in julij v znesku 589.366.996.83 dinarjev in 832.733.707 kron 33 vin.

REVIZIJA VOJNEGA PRORAČUNA.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Vojni minister je zahteval dve in pol milijarde za proračun. Dosegel se je sporazum med vojnim in finančnim ministrom, da se proračun vojnega ministrstva razpravi po strokovnih referentih. Razprava

KOROŠEC VZTRAJA PRI AVTONOMIZMU.

Beograd, 3. junija. Dr. Korošec je izjavil večeraj članom muslimanskega kluba, da stoji Jugoslovanski klub čvrsto na svojem avtonomističnem stališču in da so neresnične vesti o pogajanjih njegove stranke z Nloko Pašićem.

DEČJI DAN V BEOGRADU.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes se je tukaj slavil dečji dan. Slavnost je z ozirom na krasno vreme sijajno uspešna. Najgloblji utis je napravil sprevod vojnih sirot, ki so nosili zastavice s patriotskimi napisi.

Italijanski predlogi glede Baroša

MEŠANI UPRAVNI KONZORCIJI ZA LUKO IN ŽELEZNICE.

Rim, 3. junija. (Izv.) »Agenzia di Roma« javlja, da je grof Siorza odločno dementiral vesti nekaterih tržaških listov, po katerih je italijanska vlada pripravljena odstopiti luko Baroš Jugoslaviji. Italijanski predlog je sledeči: uprava nad lukco Baroš naj se prepusti za dobo 99 let

upravnemu konzorciju, v katerem bi bila po dva zastopnika italijanske, jugoslovanske in reške vlade. Ta konzorcij bi imel ob enem tudi upravo železnice, ki vozijo preko reškega ozemlja, zlasti proge Reka-St. Peter-Postojna.

Uradne priprave za glasovanje na Stajerskem

GLASOVANJE PRIPRAVLJA VLADA KOROŠCI PROSLIO. NAJ SE GLASOVANJE OPUSTI.

Dunaj, 3. junija. (Izv.) Stajerska deželna vlada je v zmislu sklepa deželnega zbora začela s pripravami za glasovanje za priključitev k Nemčiji. Danes je bila na vladi seja, na kateri so bile določene in sestavljene glasovalne komisije ter se je razpravljalo o načinu glasovanja.

V nasprotju s Solnograškim, kjer so stranke vodile glasovanje, se bo na Stajerskem vršilo glasovanje uradno. Okrajni glavarji bodo pri glavnih glasovalnih odborih fungirali kot predsedniki, vrhovno vodstvo pa bo imel v rokah glasovalni odbor, ki bo sestavljen iz dveh zastopnikov kršč. socijalne in iz dveh soc. demo-

kratične stranke, ter po enega zastopnika nemške kmetke in vele-nemške ljudske stranke. Stajerska kmetka stranka je za nedeljo napovedala nad 30 zborovanj. Kršč. socijalni deželni glavar dr. Rintelen je odločeval na Dunaj in je pred svojim odhodom izjavil, da namerava na vsak način izvesti glasovanje, kakor je odločil deželni zbor.

Dunaj, 3. junija. Kakor poroča »Reichspost« iz Celovca, nameravajo oni vse stranke in vse občine izdati proglas na Stajerce, naj opuste glasovanje, ki je določeno za 3. julij. Apelirali nameravajo na solidarnost avstrijskih alpskih Nemcev.

Nemška sodnija obsodila nemško politiko

MORILEC TALLAT PAŠE OPROŠČEN OD BERLINSKE SODNIJE. — STRAHOVITA TURSKA GROZODEISTVA V ARMENIJE.

Berlin, 3. junija. (Izv.) Danes se je vršila pred berlinskim porotnim sodiščem obravnava proti Armencu Salomonu Erdzianu, ki je meseca marca na berlinski ulici ustrelil bivšega turškega velikega vezirja Talaat-pašo. Erdzian je svoje dejanje odkrito priznal in izjavil, da je s smrtjo Talaat-paše, največjega pobijalca Armencev, našteval tisoče in tisoče nedolžnih armenskih žrtev. Po kratkem posvetovanju so porotniki krivdo zaničkali in Salomon Erdzian je bil oproščen.

Obtoženec je izpovedal, da so se vršili pokolji, pri katerih so postali žrtve tudi njegovi starejši bratje in sestre. Njegovega mlajšemu bratu so s sekiro preklali lobanjo, on sam pa se je po udarcu na glavo nezavesten zgrudil na tla. Ta pokol je povzročil Talaat-paša. Obtoženec opisuje svoje dejanje in izjavi da ni kriv. Dva tedna, preden je izvršil svoj čin, se mu je vedno zopet zbuvala vizija pokolja v spominu. Videl je svojega umornega brata in posiljene sestre pred sabo in naposled, ko mu je njegova mati očitala ravnodušnost, je sklenil, umoriti Talaat-pašo.

V procesu so bili med drugim profesor

dr. Lepsius, general Liman v. Sanders in angleški škof zaslišani kot izvedenci. Po njihovih izjavah je bilo v Turčiji 1.850.000 Armencev. Vlada je ukazala, naj se Armenci deportirajo na severni rob Mezopotamije. Od teli izgnanih Armencev je komaj 10 odstotkov prišlo na svojo mesto; ostali, moški, ženske in otroci so medpotoma umrli valed lakote, boleznem ali pa nasilja. Armence so na vse mogoče načine sistematično ubijali. Kakor so bila valed novega prihoda teh revščev koncentracijska taborišča prenapolnjena, so te ljudi odvedli v puščavo in jih krajkoma zaklali. Popolnoma javno so mordažni krogi priznavali svoje namere, da hočejo iztrebiti ves narod. Le na najbrutalnejši način je bilo mogoče en milijon ljudi uničiti v tako kratkem času. To naglašata tudi poročila nemškega poslanika v Carigradu. Pri pogromih zoper Armence ni šlo za spontano gibanje, ampak za upravne metode, ker so se mlado-turki bali, da bi armensko vprašanje utegnulo dovesti do razdelitve Turčije. Talaat-paša se je kot najvplivnejša oseba mladoturškega odbora odločno zavzel za izvedbo teh ukrepov vlade.

Forma nemške intervencije proti avstrijskim glasovanjem

Berlin, 3. junija. (Izv.) Z ozirom na polemiko, ki je razvela v avstrijskem in nemškem časopisju glede nemške intervencije proti aneksijskemu gibanju v Avstriji, prinaša »Vossische Zeitung« sledeče avtentične informacije. V imenu avstrijske vlade je obiskal legacijski svetnik Kost v ponedeljek državnega kancelarja dr. Wirtha. Obisk je pomenil le običajno vljudnost ob priliki izmenjave osebe kancelarja. Med pogovorom se je dotaknil vprašanja priključitve Avstrije k Nemčiji. Informiral je tudi kancelarja o tem, da zadene glasovanje z ozirom na zadržanje jugoslovanske in italijanske vlade in energičnih korakov, ki so jih napravile vlade pri zveznem kancelarju na Dunaju, zelo neprijetno; dr. Wirth je vsled tega izrazil mnenje, da je v sedanjih razmerah glasovanje neumestno. On je sicer vsekakor za priključitev: ker pa nastajajo začasno iz glasovanja za avstrijsko vlado težave, priznava, da je dobro, ako se avstrijska vlada začasno obnaša previdno in čaka na ugodnejšo priliko. Priključitev bi morala itak dovoliti še zveza narodov. Izjave, ki jih je podal nemški državni kancelar takorekro iz ust avstrijskega upravnika, niso oficijelne. Rezultati glasovanja se pri tem niso z nobeno besedo omenjali.

Pred sestankom vrhovnega sveta

Pariz, 3. junija. »Petit Journal« soli na podlagi soglasnih vesti iz Londona, da bo iz odgovora angleške vlade na zadnjo francosko noto glede prihodnjega zborovanja vrhovnega sveta razvidno naziranje angleških krogov, po katerem bodo izvedenci v par dneh predložili svoje mnenje in da angleška vlada v svojem odgovoru celo predlagala, naj se izvedenci kolikor mogoče kmalu sestanejo v Londonu ali Parizu. Nadalje se bo moral dnevni red seje vrhovnega sveta v Londonu razširiti zlasti na vprašanje orienta in na morebitni preklke prisilni odredbi proti Nemčiji, sklenjeni meseca marca, kakor carinske meje ob Renu in zasedbe premogovnih pristanišč. List naglašata, da se francoska vlada ne more strinjati s tem, da bi se razpravljalo o tem poslednjem vprašanju dokler Nemčija ne izpolni najvažnejših določb, ki jih vsebuje ultimatum.

ATENTAT NA BIVŠEGA WÜRTTENBERŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Stuttgart, 3. junija. (Izv.) Na bivačem württemberskega prestolonaslednika vojvode Albrehta so na Zgorjem Bivskem izvršili atentat. Princ, ki se je nahajal na obisku pri knezu Zeilu je smrtno nevarno ranjen.

»Jutro« stane od 1. junija mesečno 20 kron, četrtletno 60 kron in polletno 120 kron.

Straš pred Jugoslavijo

Dunaj, 1. junija.

Avstrijsko časopisje razpravlja obširno o vprašanju, kako takisto bo zavzemala v bodoče Jugoslavijo napram eventualnemu nadaljevanju priključitvenega pokreta v Avstriji. Listi poudarjajo, da je bila zadnja demarša beogradske vlade samo splošnega značaja. Jugoslovanski predstavnik je vložil samo protest svoje vlade, ni pa podal nikake izjave, kaj bo Jugoslavija storila, ako Avstrija tega protesta ne bo vpoštevala, zlasti ako pride do izvedbe glasovanja na Stajerskem in Koroškem. Nekateri dunajski listi vedo povedati, da obstaja za ta slučaj že perfektna in podpisana konvencija med Jugoslavijo in Češkoslovaško in da je ta sporazum odobren tudi od Italije, ki si je s svoje strani pridržala proste roke glede okupacije Tirolske in Salzburške.

Tudi resni listi računajo kot z veliko verjetnostjo z možnostjo, da bo Ju-

goslavija okupirala Koroško v trenutku, ko bi se imelo tam ali na Stajerskem izvesti ljudsko glasovanje za priključitev k Nemčiji. Ako pa bi bile jugoslovanske čete na Koroškem, poudarja časopisje, potem je jako neverjetno, da bi to ozemlje, ki spada pod interesno sfero Jugoslavije, zopet zapustile.

Celo potovanje regenta Aleksandra v Pariz in London spravlja jo nekateri listi v zvezo z jugoslovanskimi načrti glede Koroške. Da hoče regent pred odločitvijo koroškega vprašanja posredovati pri odločilnih političnih vrhovnega sveta, da se to vprašanje reši v smislu kakor ga je naznačil v svojem govoru Pašić. Časopisi spominjajo ob tej priliki na to, da je regent Aleksander že enkrat in to uspešno posredoval pri vrhovnem svetu in da zato njegovega potovanja tudi sedaj ne gre omalovaževati.

Rimsko pismo

Rim, 31. maja.

Italija stoji še vedno pod vtisom volitev, ki so se vršile pred petnajstimi dnevi. Časopisje ugiha na vse strani, kakšen izhod bo našel Giolitti iz zagate, v katero ga spravlja nepričakovano visoko število poslancev strank, ki se splošno smatrajo za bistveno opozicijo naroda. Ne mine dan brez vesti iz Cavourja, da so se pri ministrskem predsedniku zglasili ti in ti zastopniki socialistične in ljudske stranke. Giolitti se pogaja prav tako mirno s socialisti. Trevesom, kakor s klerikalcem Don Sturzom. Vseeno mu je, kdo ga bo izvelkel iz blamaže, katero si je nakopal z volitvami; očitno mu gre še vedno za to, da ostane sam na krmlu, pa naj se zgodi to s čigarkoli pomočjo.

Poleg vprašanja vlade in parlamenta piše tukajšnje novinstvo z največjim interesom o vprašanju Reke in Baroša. V imenu vlade je pozval zunanji minister grof Sforza v Rim reškega izrednega komisarja in župana Bellasicha. Mož se mudi v Rimu, kakor pravijo v svrhov informacij. Vlada si namreč z vsemi močmi prizadeva doseči sporazum za končnoveljavno ureditev vprašanja reške vlade. Tu se mude tudi štirje člani Zanellove vlade v Bakru, in kakor se z rezervo šepetajo, celo Zanello sam. S temi gospodi vodi minister Sforza pogajanja za sestavo reške vlade. Do poskusa doseči sporazum med strankami, ki so se udeležile volitev, v reško konstituanto, vodi Sforza samo skrb italijanske vlade, da bi Reka ne padla popolnoma v roke avtonomski stranki. Znano je sicer, da je Zanello prav tako dober Italijan, kakor dr. Bellasich; toda če bi bila vlada na Reki sestavljena samo iz njegovih pristavov, menijo rimski politični krogi, da bi bil pregledoko ponižan ugled nacionalističnih blokistov, ki so pri reških volitvah že itak dovolj propadli. Rešiti čast nacionalističnega bloka — to je edini nagib, ki vodi Sforzo pri teh pogajanjih. Kakor iz glada iz poluradnih komunikacijev se bo ministru ta vloga najbrž posrečila na ta način, da bo sestavljena reška

vlada po proporu oddanih glasov iz Zanellovih avtomatov in iz blokistov. Zanello pa baje ne pojde v vlado. — (Po brzojavni vesti, ki smo jo objavili včeraj, je sporazum že dosežen. Ured.) Bolj radi zunanje oblike, v kateri se predstavlja, nego radi notranje upravljalnosti vzbuja pozornost prihod tržaških fašistovsko-nacionalističnih poslancev v Rim. Prignalo jih je sem vprašanje baroške luke. Značilne so besede, ki jih je z ozirom na Baroš bilo čitati v nekaterih listih; glasila so se namreč v tem smislu, da grof Sforza vstraja na rapalski pogodbi, dodano pa je bilo povsod, da odgaja italijanska vlada rešitev tega vprašanja na poznejši čas, ko bo zanj politični položaj ugodnejši.

Torej zopet dokaz pristne italijanske politike, ki ima svoj izvor v Maciaveliju ter se po eni strani dobrih, po drugi pa zagrešuje najpoddlejše dejanja. Z narodom, ki se v svojem političnem boju poslužuje takih sredstev, je pa težko govoriti iskreno in mirno. Primernejši nego poštena beseda bi bil v tem slučaju bič — seveda, če bi ga mogel in znal kdo splesti.

Proti komunistom na Bolgarskem

Radi vedno bolj se razširjajoče boljševiške propagande na Bolgarskem, ki se je deloma že pretvorila v teroristični pokret, je bila bolgarska vlada prisiljena, da nastopi z najenergičnejšimi merami proti komunistom in komunističnim organizacijam. Iz Sofije poročajo, da je na seji sobranja dne 1. junija predložila vlada sobranju zakonski predlog, ki daje vladi pooblaščenje, nastopiti s skrajnimi sredstvi proti komunizmu. Po ti zakonski predlogi se proglašajo komunisti kot državni nevarni element, ki se mu odvzamejo vse državljanske pravice. Vsi v kakršnikoli komunistični organizaciji, bodisi politični, bodisi strokovno organizirani poslanci, občinski svetniki, člani okrožnih skupščin itd. izgube svoje mandate. Vsem komuni-

stom se odvzame aktivna in pasivna volilna pravica, a vse komunistične organizacije se razpuste, premočno in nepremočno premoženje pa zapleni država.

Naša ustava

Člen 17.

Nedotakljiva je tajnost pism, telegrafskih in telefonskih sporočil, razven v slučaju kazenske preiskave, mobilizacije ali vojne.

Vsi oni, ki prekršijo tajnost pism, telegrafskih in telefonskih sporočil, bodo po zakonu kaznovani.

Člen 18.

Vsak državljan ima pravico, neposredno in brez kakršnegakoli odobrenja tožiti sodišču državne in samoupravne organe za krivična dejanja, ki so mu jih storili v svojem službenem delovanju.

Za ministre, sodnike in vojake pod zastavo veljajo posebne odredbe.

Za škodo, ki jo storijo državljanom državnih ali samoupravnih organov z nepravilnim izvrševanjem službe, odgovarjajo pred rednim sodiščem država ali samoupravno telo. Dotični organ odgovarja njima.

Tožba za odškodnino zastara v 9 mesecih.

Člen 19.

Vsa mesta v vseh strokah državne službe so pod zakonitimi pogoji enako dostopna vsem državljanom po rojstvu kakor tudi onim državljanom po priroju (naturalizaciji), ki so srbsko-hrvatsko-slovenske narodnosti.

Drugi prirojeni državljani morejo dobiti državno službo samo, ako so že deset let nastanjeni v kraljevini; po posebnem odobrenju državnega sveta in na obrazloženo zahtevo pristojnega ministra pa tudi pred tem rokom.

Člen 20.

Vsak državljan uživa zaščito države v tujih državah. Vsakemu državljanu je dano na prosto voljo, da izstopi iz državljanstva potem, ko je izpolnil svoje obveznosti napram državi. Izročitev lastnih državljanov je zabranjena.

Člen 21.

Vsak državljan ima dolžnost, da se pokorava zakonom, da služi interesom narodne zajednice, da brani domovino in da nosi državna bremena po svoji gospodarski sposobnosti in po odredbah zakona.

Popravek.

Zadnji odstavek člena 16. se ima pravilno glasil tako-le: Manjšinam druge rase in jezika se daje osnovni poduk v njihovem materinskem jeziku pod pogoji, ki jih predpiše zakon.

Po svetu

— Obratni sosveti na Češkem. V parlamentarnem socialno - političnem odseku praške vlade se je te dni razpravljalo o iniciativnem predlogu nekaterih socialnih poslancev glede uvedbe zakona o obratnih sosvetih. Socializacija doživlja krizo v Nemčiji, Rusiji in Moskvi, torej v vseh državah, kjer so uvedeni obratni sosveti in zato je razumljivo, da češka javnost močno razpravlja o tem velevažnem gospodarskem vprašanju.

— Slovaška pravna akademija v Košicah. Iz Prage poročajo, da namestnik pravne ministrstva madžarsko pravno akademijo v Košicah preobraziti v slovaško akademijo. Dr. Ruman, župan v Košicah, je prišel v tej zadevi s posebno deputacijo v Prago.

— Rabindranath Tagore v Pragi. Jutri obišče Prago slavni indijski pesnik in pisatelj Rabindranath Tagore. Češkoslovaška vlada mu je dala na razpolago aeroplan, s katerim se popelje iz Berlina v prestolico češkoslovaške republike, kjer ostane par dni. V Pragi bo Tagore imel dve predavanja: na češki univerzi in v češkem dijaškem domu. Slovitiga pesnika spremljata indijski velikaš S. R. Romanji in njegov privatni tajnik.

— Protestna stavka dunajskih zdravnikov. Zadnji dan maja so priredili dunajski zdravniki burno protestno stavko, ker avstrijska republika ni ugodila njihovim zahtevam. Na zborovanju, ki so ga zdravniki imeli med stavko, je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se takoj uzakoni zdravniški red, ustanovi vrhovni zdravstveni svet, modernizira medicinski študij na univerzi, odpravi dohodninski davki na zdravnike ter uzakoni starostno in invalidno zavarovanje zdravnikov.

— Mednarodna zveza strokovnih organizacij je zborovala 18., 19. in 20. maja v Amsterdamu. Na zborovanju so bile zastopane sledeče države: Francija, Belgija, Anglija, Švica, Nemčija, Češkoslovaška in Nizozemska. Razpravljalo se je na zborovanju o podpiranju strokovnega gibanja v Italiji, o podporni akciji za Madžarsko, o ustanovitvi mednarod. poklicnih tajništva, o tretji internacionali, o položaju v Gorenji Šleziji, o mednarodnem kongresu, glede katerega je bilo sklenjeno, da se vrši novembra meseca t.l. ter o mednarodni konferenci v Ženevi.

— Konferenca bankirjev pri Hardingu. Pred kratkim je povabil ameriški predsednik Harding v belo hišo

K sebi veliko skupino odličnih finančnikov Združenih držav. Zakladni tajnik Molone in državni tajnik Hoover sta tudi bila prisotna. Od znamenitejših bankirjev so bili novozelci: Morgan, Warburg, Sabin, Michell, Strong in Kend iz Newyorka ter bankir Mac Il-donvey iz Pittsburga. Razgovori so se sukali izključno okoli podpisa inozemskih posojil, glede katerih je Harding izjavil, da jim načelno ne nasprotuje, ter da se morajo taka posojila podpisovati v Združenih državah, ker mora Amerika pomagati Evropi v gospodarskem oziru na noge. Vprašanje evropske obnove je za ameriške finančne kroge zelo važno, kajti povečanje ameriškega izvoza bo odločilno vplivalo na izboljšanje finančnega položaja Združenih držav.

— Esperantistični svetovni kongres se bo vršil od 31. julija do 6. avgusta t. l. v Pragi. Za kongres je pripravljen izredno mnogo udeležnikov, ter bo na njem govoril tudi profesor pariške Sorbonne Charles Richet.

— Prebivalstvo Newyorka. Po najnovejšem štetju newyorskega prebivalstva ima Newyork 1.989.000 stanovalcev — nedomačinov. Ker šteje Newyork okroglo 8 milijonov prebivalcev, tvori tuji skoraj četrtino prebivalstva. V newyorskem prebivalstvu je zastopanih 29 narodnosti.

— Srebrni denar v Rusiji. Poroča se, da namerava ruska tvornica za kovani denar zopet začeti kovati srebrne novce. Sovjetska vlada hoče proglasiti prisilni tečaj, po katerem bi veljal en srebrni rubelj 10.000 sovjetskih rubljev. Organi sovjetske vlade bodo revidirana živila na kmetih plačevali s srebrnom, da pa srebrni denar ne ostane med seljaki, bodo mogli tudi kmetje kupovati poljedelske stroje in manufakture samo za srebrni denar.

— Srebrno poroko slavi norveška kraljica dvojica dne 22. julija t. l. Po dosedanjih dispozicijah se udeležijo slavnosti, ki se bodo ob tej priliki vršile v Kristianiji tudi angleški, danski in švedski kralji.

Politične beležke

— Protesti proti kancelarparagrafu. Ministrstvo za vero je dobilo od bosanske in zagrebške duhovščine protest proti kancelarparagrafu. Ministrstvo ver je odgovorilo na te proteste da nima na sklepu ustavotvorne skupščine nobene ingerence, ker se morajo tako vlada, kakor tudi oni, katerih se tičejo odločbe ustave, pokoriti zakonskim in ustavnim določbam.

— Razveljavljeni Radičevski mandati v zagrebškem občinskem svetu. Kakor smo že poročali, je hrvatska pokrajinska vlada razveljavila mandate zagrebških občinskih odbornikov Stjepana Radića in Gjura Martinca. To razveljavljenje je sklenila vlada z ozirom na izjavo obeh občinskih odbornikov na seji zagrebškega občinskega sveta, da kot republikanec ne moreta priseči, ker ne priznavata sedanjega

vladarja. Hrvatska vlada motivira svoj sklep s precedentsom, da je vlada Laginja - Potočnjak svojačasno razveljavila mandate dvajsetih komunističnih občinskih svetnikov, ki so položili prisego s pridržkom, a obenem je vlada prepovedala za gotovo dobo tudi ponovno kandidature teh občinskih odbornikov. Isti slučaj je sedaj z Radičevskimi mandati. — Za izpraznjena mandata se razpišejo v najkrajšem času dopolnilne volitve.

— Ponesrečeni Radičevi poskus. Iz Novega Sada poročajo: Po raznih vojvodinskih kraljih, zlasti kjer so v večjih skupinah ali celih vaseh naseljeni Švabi in Slovaki, so se v zadnjem času pojavili Radičevi agitatorji, ki so agitirali za seljaško republiko, v par kraljih so priredili tudi shode, toda poslušalcev niso imeli prav nobenih. V neki vasi so pretepli te Radičevi agenti, drugod so jih zopet prepodili. Najzlastnejša usoda pa je doletela Radičeve agitatorje v vasi Petrovo poleg Novega Sada. Tam so Slovaki nekaj časa poslušali govornike, ko so se pa naveličali, so jih pograbili, zvezali z debelimi vrvmi, naložili na voz in odpeljali v Novi Sad, kjer so jih iztovorili pred vojaškim poveljstvom. Ker to ni vedelo, kaj naj začne z Radičevci, so jih izročili policiji.

— Budžetske dvanajstine. Ker državni proračun za leto 1921./22. še ni izdelan in tudi ni pričakovati, da bi bil sprejet v določenem roku, je pooblastil ministrski svet finančnega ministra, da izdela in predloži začasno zakonsko naredbo o budžetskih dvanajstinah. Ta zakonska naredba, ki stopi takoj v veljavo, bo veljala za dva meseca. Ako bi tudi do tega časa budžet še ne bil sprejet, se naredba raztegne še za eno dvanajstino.

— Romunski zunanji minister Tako Jonescu pride glasom nekega francoskega poročila, koncem tega tedna v Beograd na razgovor z jugoslovanskimi državniki.

— Francija in Jugoslavija. V notici, v kateri smo opozorili na mučno debato, ki se je vnela v enem delu našega časopisja o razmerju med Jugoslavijo in Francijo (mučno radi tega, ker je bila vedena brez vsakih »predsodkov«) smo zabeležili tudi, da je po obtem domnevanju, pokrenil to debato kot »Notus« g. dr. Rybač. »Slovenski Narod« sedaj povdarja, da dr. Rybač dotičnega članka ni napisal in da ž njim ni v nobeni zvezi — kar radi beležimo. Domneva, da je dr. Rybač v zvezi z diskuzijo o postopanju francoskih politikov napram Jugoslaviji, temelj očitno na dejstvu, da so splošno znani dr. Rybačevi precej radikalni nazori o tem predmetu.

— Vranglovi Rusi. V Beogradu se vrše pogajanja za nastanitev ostankov Vraglove armade v naši državi. Z našo vlado se o tem vprašanju že več dni pogaja princ Lvov, znani predsednik ruske vlade v začetku revolucije in bivši član kabineta Kerenski.

Domače vesti

Ljubljana, 3. junija.

gram je program polnega narodnega in državnega jedinstva in posvetitvi hoče vse moči, da se iztrebijo plemenske in verske razlike. Glavni urednik novega lista je Milan Pavlovič - Zraka. List bo tiskan v latinici in cirilici.

— Nastop avtonomistov v Slovenski Matici. Pri odborovi seji Slovenske Maticice, ki se je vršila danes zvečer, se je dogodil mučen prizor. Takoj na pričetku seje je dr. Kraigher prosil za besedo ter je prečital izjavo, v kateri je rečeno: Dr. Lah je v svojem članku v »Slovenskem Narodu« obdolžil slovenske kulturne delavce, ki so podpisali znano avtonomistično izjavo, da so izdajalci in avstrijskanti. V imenu onih podpisnikov, ki so odborniki Slovenske Maticice, zahteva dr. Kraigher od dr. Laha pojasnila, ker bi sicer s svojimi somišljeniki ne mogel z njim sedeti pri skupni mizi. Svojo trditve, da je dr. Lah obdolžil podpisnike avtonomistične izjave izdajalstva in avstrijskanta, je skušal dr. Kraigher utemeljiti iz onega pasusa Lahovega, v katerem se nahaja konstatacija, da slovensko avtonomistično gibanje moralno podpira prevratne radičevske težnje, avtonomistično gibanje pa so podpirali podpisniki avtonomistične izjave. Dr. Lah je kratko odgovoril, da ni obdolžil nikogar izdajalstva in avstrijskanta, konstatiral je le splošno znano dejstvo, da se na »izjavo« kulturnih delavcev - podpisnikov sklicujejo separatistični elementi na Hrvatskem in Slovenskem. Članek je podpisan in zanj prevzema dr. Lah vso odgovornost. Z izjavo: »Kar sem zapisal, sem zapisal,« je dr. Lah zapustil sejo. — Nastop g. dr. Kraigherja in njegovih somišljenikov pomeni evidentno zlorabo foruma Slovenske Maticice. To še manjka, da nam gospodje avtonomisti zapletejo še to kulturno institucijo v svojo afero.

— Izenačenje policijske službe. Iz Beograda poročajo, da se v ministrstvu za notranje zadeve pripravlja načrt za izenačenje policijske službe v celi državi. V to svrhu je ministrstvo odposlalo na Dunaj nekega višjega policijskega uradnika, da prouči organizacijo dunajske policije.

Prosveta

Gostovanje ge. Irme Polakove v ljubljanskem opernem gledališču. V torek dne 7. t. m. gostuje ga. Irma Polakova v operi »Mam'zelle Nitouche«. Predstava se vrši v prid ubogim članom »Podpornega društva jugoslovanskih akademikov v Ljubljani.

«Njiva». Štev. 9/10. te izvrstne revije je v dvojnem zvezku pravkar izšla. Kakor vedno, je tudi to pot vsebina zelo raznovrstna in veleskupna: Vseučiliški profesor dr. Nikola Radojčić: Ideja našeg narodnog jedinstva u srpskoj i hrvatskoj istoriografiji. Montanus: Pomen železindustrije za Jugoslavijo. Joža Bohinjec: Socialno zavarovanje v Češkoslovaški. Anton Melik: Naše luke in dohodi do njih. Fran Ilesič: Poljska Gorenja Šlezija. Pregled v evropskem političnem položaju in druge aktualnosti. Številka obsega 48 strani in ima okusno zunanjo opremo. Cena tej številki 12 K, letna naročnina (najmanj 20 številk po poldrugo polo) 120 K, za naročnike »Jutra« le 60 K. Pričujoča številka se v soboto dopolnje knjigarnam in popoldne odda na pošto gg. naročnikom.

Narodna biblioteka v Beogradu. Kakor smo že poročali, je dal Carnegiev fond na razpolago denarna sredstva za zgradbo modernega poslopja za beogradske »Narodno biblioteko«. Sedaj poročajo iz Beograda, da je tajnik omenjenega fonda, g. Woods Casper, izjavil, da so vse predpriprave že končane in vsa dela že oddana, tako da se prične z zgradbo še ta mesec.

Sport in turistika

Na Golico! Prijatelje planin opozarjamo, da ste obvede koč na Golici, tako spodnja »Jeseniška« (1582) kot zgornja »Kadnikovka« na vrhu Golice (1835 m) povsem dobro oskrbovani in je možno v obeh prenočevati. — Govorice, češ, da Kadnikovka koča na vrhu ni še založena z vsem potrebnim, so povsem neosnovane. — Ob tej priliki opozarjamo, da je flora ključavnic (narcise) dospela že do vrha in naj se požuri, kdor ni imel še

prilike občudovati te prirodne znamenitosti!

Sokolski vestnik

«Sokolski Glasnik». Izšla je 7. številka »Sokolskega Glasnika«, ki ima poleg drugih člankov tudi točna navodila za zlet v Osijeku.

Vestnik Tehniškega Odbora se zaradi upravnih težkoč ne pošilja zajedno s »Sokolskim Glasnikom«, temveč posebe direktno naročniku, zato se naj tudi ev. reklamacije, naročila in plačila naslavlja jo naravnost na Jugoslovanski Sokolski Savez.

Sokolska župa Ljubljana I se udeleži otvoritve Sokolskega doma na Viču. Zbirališče v nedeljo ob pol 8. uri pred Narodnim domom. Društva Sokol I, II, Moste, Štepanja vas, Polje, Ježica. — Predsedstvo.

Sokol II v Ljubljani se udeleži otvoritve sokolskega doma na Viču korporativno. Zbiramo se ob 7. uri jutraj na realki. Pozivljamo k polnoštevilni udeležbi.

Glavna skupščina Jugoslovanskega Sokolskega Saveza se vrši dne 30. junija t. l. v Osijeku ob 8. uri popoldne. Glavne skupščine tvorijo župni zastopniki. Vsaka župa pošlje za vsakih započelih 500 članov v župi združenih društev po enega zastopnika. Župe morajo javiti svoje zastopnike vsaj 14 dni pred skupščino, ravnotako morajo poslati vse predloge za skupščino 14 dni prej starejšinstvu.

Župni zlet. Dne 5. t. m. se vrši župni zlet sokolske župe v Mostaru, dne 12. t. m. pa župni zlet v Zagrebu, in Banjaluki in ljubljanske sokolske župe v Mengšu. Pri vseh teh župah nastopa večje število telovadcev, pri župnem zletu v Zagrebu nastopi poleg Sokolstva tudi vojaštvo, ki izvaja nekoliko telovadnih točk.

Društva iz zasedenega ozemlja v Dalmaciji se priključijo začasno k župi Split, dokler se ne ustanovi zanje druga župa. Sokolsko delo v zasedenem ozemlju se ne more prav oživeti in razviti, ker delajo italijanske oblasti ovire in težave na vseh koncih in kraljih.

Orežnov fond. Pri Jugoslovanskem Sokolskem Savezu je ustanovil »Orežnov fond« za vzdrževanje Saveznih potovalnih vaditeljev.

Blagajna velikega vojvode

Roman.

Poslovenil F. J. O.

«Obresti za leto 1908? Paqueno, katero leto pa je pravzaprav sedaj?»

«1910, visočanstvo, ali obresti za leto 1908 še niso plačane.»

«Vraga, to sem si takoj mislil. Jaz sem pa razumel za leto 1898!»

«Ne, visočanstvo, Altenstein je dobil izplačane obresti inkluzivno do leta 1907 že lansko leto!»

«Ze lansko leto? Paqueno, žal mi je, da moram vas, starega prijatelja in služabnika naše dinastije, ukoriti, toda priporočam vam, da vodite našo finančno upravo v večjem redu; obresti za leto 1907 izplačane že lani — vidite, tu so posledice, ako hočete razvdati svoje upnike. Radi vašega nerazumevanja ima Altenstein v Cadixu popolnoma napačne pojme o naših finančah, kar bi utegnilo imeti za nas jako neprijetnih posledic!»

«Visočanstvo, jaz sem izgubljen; svoj zagovor hočem le navesti, da dela ta gospod Altenstein na mene utis človeka, ki se moramo nanj ozirati!»

«Tako, samo še trenotek, Paqueno, vi torej mislite, da bi ga mogli zopet napumpati?»

«Ne, visočanstvo, jaz mislim, da je on nevaren človek, brezobziren človek, kar je dokazal lansko leto, ko je spraval špansko vlado v tako zadreg!»

«Toda, dragi Paqueno, to nima nobene zveze z nami! Španske finanče so v resnici slabe, toda le bolna fantazija bi jih mogla primerjati z našimi. Španija je velika država, a nas čuva le sloves, da smo mala država... Tako je tudi z bacili... Kaj pravite na to?»

Señor Paqueno je potegnil iz svoje torbice akt in rekel:

«Dobili smo tudi pismo od firme Thomson in French iz Rima!»

«Tako! In kaj nam piše ta Thomson in French iz Rima?»

«Da nikakor ne moreta čakati za obresti 1905 in 1906 za posojilo iz leta 1905. Vrhutega zahtevata amortizacijo. Posojilo bi morali letos do polovice že vrniti, toda do danes nismo izplačali niti obresti. Zato javljata, da sta prisiljena prodati naš Zalog.»

«Naš zalog? In kaj je to, señor Paqueno?»

«Otok Ibiza, visočanstvo, z vsem inventarjem... sicer se mora poslužiti nadaljnjih diplomatskih korakov.»

«Dobro, dobro, Paqueno; obresti za leto 1905 in 1906, a danes šteje mo 1910. Ta prokleti moderni poslovni red! No, ko bi moj oče slišal o taki oderuški politiki raznih bank! — Kdo je še na vrsti?»

«Visočanstvo, banka Viviania-Marseilla. Banka, ki smo ji, kot se visočanstvo še gotovo spominja, postavili naš davek na sol. Poroča nam in se bridko pritožuje, da so dohodki veliko premajhni...»

«Nesramnost italijanska! Ti polentari! Res želel bi, da pišemo danes 1510 a ne 1910, sicer bi že naučil tega polentarija, kaj se pravi, pritoževati se...»

«Ali to še ni vse, on se ne pritožuje samo, on je celo jako predrzen, da nam očita sledeče: številke, ki smo jih navedli mi v svoji ponudbi, so nezanesljive, s svojimi nesolidnimi podatki smo ga zvabili v dvomljivo in nesolidno kupčijo...?»

«Lopov, nesramen lopov, ta Italijan! Zabavlja na kupčijo, ki mu ne se najmanj 15 procentov. Pišite mu, da naj bo oprezen, ker sicer bom z ukazom prepovedal uporabo soli v svoji vojudini in za prekršitev do-

ložil smrtno kazen. Potem naj pa gleda za boljim dobičkom!»

«Visočanstvo, vi ste danes dobre volje. Toda, pomirite se, visočanstvo. Z Vivianijem bom že obračunal, kot zasluži. Thomsona in Frencha se niti najmanjše bojim. Altensteina že odpravim z argumenti, ki jih je ravnokar blagovolila navesti vaš visokost. Njegove nervozne zahteve pripisujem samo njegovi mladostni razburjenosti.»

Señor Paqueno je za hip umolknil in čistil nervozno svoj zlati škčipalnik. Potem je pa pogledal plašno velikega vojvoda in nadaljeval.

«Zalibog smo pa dobili pismo tudi od Semjona Markoviča. Vaše visočanstvo se gotovo še spominja na našo zadevo z Markovičem v Parizu?»

«Na vsak način se te zadeve v Parizu spominja gospod Markovič, kajti jaz sem popolnoma pozabil na njo.»

«Toda, visočanstvo, Semjon Markovič?»

«No, da Paqueno, Semjon Markovič!»

«Na vsak način so visočanstvo še spominja na leto 1908?»

«Kako da ne, Paqueno, saj je od tedaj minulo samo dveje let. Jaz sem sedaj star 35 let, a v zgodovini naše dinastije še ne pomnima slučaja, da bi tega ali onega zapustil spomin pred štiridesetimi letom! Torej!»

Te vesele opazke svojega vladarja je sprejel señor Paqueno s težkim vzdihom. S žalostnim in otožnim glasom, skoraj sam za sebe, je nadaljeval s presekanih stavki, kot da je hotel izzvati velikega vojvodo, da ga na primernem mestu prekine.

«Ako se spominja, visočanstvo še na leto 1908, spominja se gotovo tudi na vesti, ki so takrat krožile po novinstvu o zaroki velikega vojvode

od Minorke in neke ruske velike kneginje, ki so o nji trdili, da je ravno tako bogata, kot je bila lepa — spominjate se gotovo, visokost, da te vesti niso bile brez vsakega poudara. Dva meseca sem vodil takrat pregovore z grofom Feodorjem Obelinskim, ki je bil takrat ruski poslanik v Madridu. Takrat sva napisala z ene in druge strani nekaj skoro poluradnih pisem. In nekega dne je pisala velika kneginja sama... pisala je — kot pravijo — v razpoloženju devičke romantike lastnoročno pismo vašemu visočanstvu... To pismo... gotovo se visočanstvo še spominja, ni bilo napisano v takozvanem uradnem, ali poluradnem stilu...»

Señor Paqueno je posmatral svojega vladarja z nemim pozivom, da naj mu prepove dalje govoriti. Veliki vojvoda pa je stal mirno, povedal je glavo in gledal brezizrazno skozi okno. Povesil je tudi svojo spodnjo ustnico, in señor Paqueno je dobil vtis, da ga sploh ne sliši.

Señor Paqueno je vzdihnil ponovno in to globlje nego poprej, potem je pa nadaljeval z utrujenim glasom:

Ko se je to zgodilo leta 1908, je bil naš gospodarski položaj obupnejši nego kadarkoli poprej. Posledice ameriške krize bile so za nas jako občutne... Naši državni papirji so notirali — ako so sploh še notirali — 747 in pol procenta, posojila pa nismo mogli dobiti niti 100 procentov. Tu je bila samo ena pomoč: vzdržati vsaj nekaj časa in rešiti našo čast, dokler ne postane vprašanje vaše zaroke perfektno! Toda denarja na noben način nismo mogli dobiti, nikdo ni verjel našim obljubam... vašo zaroko so vsi smatrali kot trik, slejsilo... Tedaj smo se obrnili na Semjona Markoviča! Visočanstvo, ali se morda sedaj spominjate na Semjona Markoviča?

Glas señora Paquena je vihtel v razburjenju — zopet je umolknil in nervozno opazoval svojega vladarja ki je stal pred njim mirno brez vsake kretnje in besede. Povesil je oči... tako da se mu je videlo le belo v njih... cigara mu je ugasnila, a on jo je vrtil z nervoznimi ustnicami. —

V polšepetu je nadaljeval señor Paqueno:

«Dobila sva 200 tisočakov za dolžno pismo na 300 tisočakov in proti garanciji, ki je navedena v dolžnem pismu. Semjon Markovič, ki je poznal dobro razmere na ruskem dvoru, je vedel, da ne riskira prav nič, ako nam posodi na tako jamstvo. Tako pismo, kot vam ga je pisala velika kneginja Olga, je bilo vedno v njegovih očeh tudi milijon!»

(Dalje prihodnjič.)

NARODNO GLEDALIŠČE

Drama:

Sobota, 4.: Scribe: «Kozarec vode».

Red B.

Nedelja, 5.: Weingartner: «Vaska šola».

Dohnany: «Pieret in pajčolan». Red B.

Ponedeljek, 6.: Zaprt.

Opera:

Sobota, 4.: Bizet: «Carmen», Red D.

Nedelja, 5.: Hauptmann: «Elga», Red D.

Ponedeljek, 6.: Scribe: «Kozarec vode».

Red C.

SOGLASNA SODBA VSEH POSETNIKOV UMETNOSTNE RAZSTAVE V JAKOPIČEVEM PAVILJONU JE, DA JE TA RAZSTAVA ENA NAJBOLJŠIH DO SEDAJ. NE ZAMUDITE OGLEDATI SI JO!

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutru“

Privatna sprejme več gospodov na hrano. Naslov v upravi „Jutra“. 919 3—1

Finii slonokoščeni izdelki M. Barli. Gledališka ulica 7/III, Ljubljana. 831 11

Dr. Viktor Breskvar
ordinira zopet 915

Mušerjeva ulica št. 7 (Gradišče)
od 10. do 12. in od 2. do 3.

Dražba pohištva

se vrši v soboto dne 4. t. m. ob 10. uri dopoldne v skladišču „BALKAN“, 918 Dunajska cesta 33. 2—2

Proda se takoj
za vsako trgovino in obrt primerna
hiša

ob dveh najbolj prometnih cestah v sredini Ljubljane. — Pisma vprašanja in ponudbe na upravništvo „Jutra“ pod „Velo-promet“ 362.

Upravitelj

za večja veleposestva kot samostojni vodja 924 3—1

se takoj sprejme.

Potrebna je višja izobrazba.

Ponudbe sprejema upravništvo „Jutra“ pod „Upravitelj“.

Priporočamo domače trdke:	Mali trgovski in obrtni oglasnik.	Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.
Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]	Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.	
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]	Damski modni salon Zdenka Rodič, Gradišče št. 8/I B. 10—9	
Trgovine: L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15. 28	Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.	

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdko

Tone Malgaj, stavbni in pohištveni pleskar in ličar
Liubliana, Kolodvorska ulica 6.

Prva slovenska

zrcalna manufaktura

je začela obratovati v Grosupljem na Dolenjskem. — Da ustreže splošni želji in potrebi p. n. občinstva, izvršuje do nadaljnjega obvestila le popravila, in sicer novo oblaganje pokvarjenih zrcal. Zrcala naj se pošiljajo na zrcalno manufakturo

M. Košak, Grosuplje (Dolenjsko).

Za kopališče Rimske toplice
se razpisuje služba

ravnatelja

ki mora biti tudi več knjigovodstvu. — Ponudbe s pričevali naj se naslovijo na g. Karla Uhlirha, Rimske toplice, ali na drž. nadzornika Ivana Ušlaka, notarja v Sevnici. 920 2—1

Najstarejša izdelovalnica perila.
Najfinjši izdelek. Perilo po meri.

C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

DELNIŠKA TISKARNA
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16.

Izdeluje vsakovrstne tiskovine za urade, trgovce in obrtnike, društva, zasebnike. Knjige, brošure, časopise. Točna izvedba, zmerno cene. Zaloge uradnih tiskovin za okrajna glavarstva

Umetniške tiskovine, barootiske vseh vrst izvršuje tiskarna, ki je opremljena z vsemi najmodernejšimi stroji, pripravami in tehničnim materijalom, najhitreje in dovršeno strokovnjaško

LASTNA KNJIGOVEZNICA
izvršuje knjigoveška dela od najpreprostejših do najfinjših vrst

COSULICH-LINE
(prej Austro-Amerikane)
TRST-AMERIKA
prevažata potnike v New-York redno trikrat, v južno Ameriko po enkrat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov
Simon Kmetec, glavni zastopnik za Slavonijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 25.
P. t. potniki, ki se žele voziti z brzoparnikom „President Wilson“ na dan 18. junija v New-York, sprejemajo se še do 10. junija t. l. 714 37—7

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška
Telefon št. 311. Brzojavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.
priporoča svoje izborne pivo v sodnih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Zrst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tr. in inozemstvu.